

Laibach om AI: "Vi stoler stadig mere på menneskelige fejl end kunstig perfektion"

Vi har talt med det slovenske kultband om deres 90'er-pop-inspirerede album og kommende danske koncerter.

AFRAS BOLDING/ FOTO: NIKA H. PRAPER OG LUDVIK

10.05.2026 / 07:00 / Læsetid: 5 min

Det slovenske kultband **Laibach**, der har været aktive siden 1980 og har inspireret blandt andre **Rammstein** med deres storladne lyd og ditto koncerter, er aktuelle med albummet *Musick* og koncerter på VoxHall i Aarhus 22. maj og Bremen Teater i København 11. oktober.

Vi har interviewet gruppens talsmand Ivan Novak om det nye album og om, hvad vi kan forvente af de kommende koncerter. Og, med albummets 90'er-popinspirerede lyd in mente, hvem der er deres yndlings-Spice Girl.

I er album-aktuelle, *Musick* er titlen. Et album, som I selv beskriver som på en og samme tid en hyldest til og kritik af tidens såkaldte forstyrrede virkelighedsopfattelse og AI-imitation. Hvad er værd at hylde, hvad er værd at kritisere og hvorfor?

- Vi hylder effektivitet. Vi kritiserer effektivitet. Nutiden er uhyre produktiv: der skabes billeder, lyd, meninger, identiteter - ofte før vi selv er helt klar over det. Kunstig intelligens er blot den seneste ansatte i denne fabrik. Den kunstige intelligens arbejder hurtigt og klager ikke, den stiller sjældent spørgsmål. Systemets gennemsigtighed er værd at hylde. Det skjuler sig ikke længere. Vi ser præcist, hvordan kulturen skabes i dag - gennem gentagelser, optimering og distribution. Det, der er værd at kritisere, er ikke teknologien i sig selv, men vores entusiasme omkring den. Vi forveksler hastighed med dybde, tilgængelighed med mening og overflod med værdi.

Albummets selvbevidste pop-attituder synes at favorisere især klichéer fra senhalvfemsernes og de tidlige nulleres kommercielle popmusik så som eurodance-rytmik og *Cher/Daft Punk-AutoTune* - hvorfor lige netop denne periode i popmusikkens historie?

- Fordi det er perioden, hvor maskinens indflydelse bliver tydelig. Popmusikken i senhalvfemserne og begyndelsen af nullerne lagde ikke skjul på egen konstruktion, men udstillede den. Stemmen blev et værktøj, rytmen blev arkitektur, følelser blev et format. Det er en tid, der befinder sig akkurat mellem analog hukommelse og digital standardisering. Tæt nok på til at virke menneskelig, langt nok fra til at være reproducerbar. Vi prøver ikke at vende tilbage til den tid, vi benytter den som et signal, et signal, der både indeholder mening og meningsmekanisme på samme tid.

I drager på turné med det nye album, som jo byder på en række gæstevokalister - hvordan vil I håndtere dette på scenen? Udskiftes gæstevokalerne med AI-genererede stemmer i forlængelse af albummets tematik?

- Vi ville gerne erstatte mennesker med maskiner, men der er vi ikke nået til, i hvert fald ikke endnu. Gæstevokalisterne på albummet er en del af dets struktur, men koncerter er en anden sag. Koncerterne skal ikke nødvendigvis reproducere albummet, snarere oversætte det. Nogle vokaler bliver gensunget, nogle re-arrangeret, nogle absorberet i den kollektive lyd. AI er til stede som tematik, stemning, metode - men ikke som erstatning for de optrædende. Vi stoler stadig mere på menneskelige fejl end kunstig perfektion. Hvis noget er anderledes på scenen, så er det ikke vokalerne, men den kontekst, de optræder i.

I årevis, når der er blevet spurgt til militært-klingende *Laibach*-fortolkninger af ikoniske pop- og rock-sange som *Opus'* "Live Is Life" og *Queens* "One Vision", har standard-svaret lydt, at disse undertoner altid har været en del af de oprindelige numres DNA. Ud fra samme logik, er det så rimeligt at mene, at det nye album er et udtryk for, at der altid har været en kerne af senhalvfemser-tyggegummipop i *Laibach*s DNA?

- Vi har altid elsket tyggegummipop-ånden, men vi vil nok foretrække at udtrykke det således - dén DNA er ikke vores, den hører til koden. Dengang vi bearbejdede "Live Is Life" og "One Vision", tilføjede vi ikke noget essentielt, vi fremhævede blot visse strukturer, underliggende betydning. Det samme gør sig gældende den anden vej rundt. Hvis *Musick* synes at byde på senhalvfemser-tyggegummipop, så er det ikke, fordi vi pludselig opdagede en blød kerne hos os selv, men fordi det udtryk er blevet universelt. Eurodance, AutoTune, polerede temaer - den slags er ikke genrer, men operativsystemer. Så det er ikke udtryk for vores "pop-DNA" - det er udtryk for, at koden har standardiseret sit vokabularium, og vi taler sproget.

En af de basale idéer gennem Laibachs karriere har været en opfattelse af omskiftelige medlemmer, så at sige. Hvilken opstilling kan vi forvente på denne turné?

- Gruppen sammensættes lidt på samme måde som fodboldlandshold. Reglerne er altid både rigide og åbne for fortolkning, og omskiftelighed er en god beskrivelse i forhold til Laibach-medlemmer. Laibach fungerer som struktur snarere end som lukket enhed. Visse medlemmer forbliver konstante, andre dukker op, når der er brug for dem afhængigt af materiale, kontekst, optræden. Kernen under denne turné er stabil, men der lægges også lidt til og trækkes lidt fra. Vokalister, musikere, visuelle operatører - alle har en rolle, men ikke nødvendigvis en permanent af slagsen. Således annonceres vores opstilling ikke på forhånd; den giver sig på scenen.

Kommer turnéen til at fokusere på det nye album alene, eller inddrager I også andre af de mere pop-orienterede ender af Laibachs karriere?

- Ja, men ikke retrospektivt. *Musick* bliver rammen, den linse som ældre materiale tolkes gennem. Numre fra forskellige perioder tages i brug, især dem, der i forvejen benytter sig mere af pop-struktur, men de justeres ud fra den nuværende tematik. Vi kommer ikke til at genbesøge numre, men genkonfigurere dem. Hvis noget dukker frem af fortiden, så bliver det i nutidig form.

Jeg tænker, det vil være absurd at spørge ind til, om Laibach forholder sig ironisk eller ej omkring kommerciel popmusik, så lad os i stedet gå direkte til sagen - hvem er Laibachs yndlings-Spice Girl?

- Sporty på grund af hendes disciplin, Scary på grund af hendes intensitet, Baby på grund af hendes uskyld, Ginger på grund af hendes strategi, Posh på grund af hendes præsentation. Vil det gå for vidt at vælge David Beckham som yndlings-Spice Girl?